

6.část

Čtenářská gramotnost, přístupy a strategie při výuce čtení, podpora čtenářství žáků se SVP.

Osnova:

RVP – vzdělávací oblast Literární výchova

Faktory ovlivňující čtenářskou gramotnost

Roviny čtenářství

Cíle čtenářské gramotnosti

Příklady rozvoje čtenářské gramotnosti

Žáci se SVP

Literatura a odkazy:

Čtenářská gramotnost ve výuce, metodická příručka, NÚV, Praha, 2011

Gramotnosti ve vzdělávání, VÚP Praha, 2010

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/14941/METODICKA-DOPORUCENI-PRO-ROZVIJENI-CTENARSKE-GRAMOTNOSTI.html/>

ČÁP, J. MAREŠ, J, *Psychologie pro učitele*, Praha: Portál, 2001.

HAVEL, J.NAJVAROVÁ,V. *Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ*, Masarykova univerzita Brno:2011

HOLT, J. *Jak se děti učí číst*. Praha: Agentura Strom, 1995. -

MAREŠ, J. PRŮCHA, J. WALTEROVÁ, E. *Pedagogický slovník*,Portál:2001

DOLEŽALOVÁ, J. *Jazyková a literární gramotnost v předškolním věku*. Zlín, Univerzita T. Bati, 2018

RVP ZV

Pomůcky:

Ukázky pomůcek a materiálů, čítanek

Ukázka projektu Knihovna

Studijní materiál

Faktory ovlivňující čtenářskou gramotnost

- endogenní
- exogenní

Roviny čtenářství (Gramotnosti ve vzdělávání, VÚP Praha, 2010):

- vztah ke čtení
- doslovné porozumění
- vysuzování a hodnocení
- metakognice
- sdílení
- aplikace

Metody rozvoje čtenářské gramotnosti

Volné psaní

Pětilístek

Čtení s předvídáním

Čtení s tabulkou předpovědí

Ano – ne

I.N.S.E.R.T

Dílna čtení

Skládkové učení

Klíčová slova

Myšlenkové mapy

Metoda Kostka

Metoda V-Ch-D

Další příklady aktivit

- vysvětlování neznámých pojmů, významově opačná x podobná slova, najdi synonyma k daným slovům
- vlastní ilustrace k textu, srovnání textu a ilustrace v knize k němu, pokus o komiks
- vyprávění - vlastní zážitky ve srovnání s texty (prázdniny, vánoce.....)
- recitace, z paměti jednoduché básničky, hledání a zapisování rýmů
- předčítání – otázky, vysvětlování slov, popis obrázků, srovnání s vlastní zkušeností, ilustrace k předčítanému, dabingové čtení (čtení zároveň s učitelem)

- orientace v textu – odstavce, řádky (najdi začátek – konec věty, odstavce), hledání vět, slov podle pokynů (druhy slov, řádek, odstavec umístění, konec a začátek slova..... x-tá věta)
- hledání v textu (přesmyčky slov z textu, slova podle začátku a konce, rytmu, počtu slabik)
- skládání rozstříhaného textu, pomíchané věty (několik vět z přečteného textu rozstříháme nebo napíšeme pomíchaně na papír – doporučujeme použít rozdílné písmo)
- odpovědi na otázky k textu (viz hledání informací), oprava výroku, pravdivost tvrzení (ano –ne), otázka s výběrem odpovědi (a,b,c) – viz ANO - NE
- mezi jednotlivými slovy v textu nejsou mezery, pokus se slova správně oddělit čarou (opíšeme několik vět z přečteného textu bez mezer)
- označ slova, která se v textu nevyskytují (vypíšeme několik slov z textu a mezi několik dalších, naprosto bez souvislosti)
- dej do kroužku slova, která jsou napsaná správně, zkontroluj s předchozím textem (do několika slov z textu napíšeme další slova, ale s pravopisnou chybou)
- vyber nebo vyměň název
- domysli (spíš vyprávěj, ale i napiš) konec čteného textu
atd...

Hry, soutěže

- předvádění textu(nebo jen názvu nebo některého slova pantomimou,
- hra město, jméno, zvíře, věc,
- slova z písmen jiných (dlouhých) slov nebo jinak vybraných písmen,
- slovní kopaná, přesmyčky ze slov v textu,
- na co slovo začíná, končí (u mladších, u starších spíš obráceně – najdi slovo, které končí na....)
- pexesa s písmenky
- osmisměrky,
- šifry

Žáci se SVP

- dyslexie a rozvoj čtenářství
- diferenciacie – hodnocení - motivace